

Bog im je dao »dekrete ljubavi prema domovini«

Uz Dan pobjede i domovinske zabvalnosti te Dan hrvatskih branitelja govore »ratni kapelani«

Vlado Čutura

Veliki doprinos samostalnoj i slobodnoj Hrvatskoj u vremenu njezina stvaranja, posebno u vrijeme srpske agresije i hrvatskoga obrambenoga Domovinskoga rata, dala je i Katolička Crkva. Često na marginama ostaje doprinos svećenika koji su bili uz svoj narod, pa tako i vojsku. Iako službeno u tim godinama nije bio uspostavljen Vojni ordinarijat, mnogi su svećenici pastoralno brinuli i bili podrška hrvatskim braniteljima. Donosimo sjećanja trojice ratnih kapelana s vukovarske, ličke i južne bojišnice.

Fra Miljenko Stojić, jedan od brojnih ratnih kapelana, duhovno je osnaživao hrvatske branitelje

Stjepan Zeba: Pokopi po noći, bez rodbine

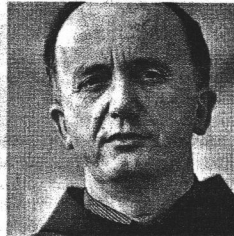

• Ratni kapelan iz nekadašnje Riječko-senjske nadbiskupije, u vrijeme srpske agresije na hrvatski narod bio je župnik tri župe: okupirane župe Podlapača, Bilaj i Ribnik. Početkom rata sve tri moje župe bile su okupirane, narod protjeran jer je okupator stalno granatirao, sve porušio. Narod i branitelji imali su u mene povjerenje, pa sam u Bilaju bio zapovjednik Kriznoga stožera. Kasnije, kada je bio ranjen gospićki župnik, nismo mogli imati bogoslužja u crkvi pa sam se preselio među vojsku u vojarnu. Sjećam se da sam imao misu prije prisege u vojarni 3. studenoga 1991. Bilo je teško, ali, hvala Bogu, sve je prošlo jer imamo svoju slobodu, svoju Hrvatsku. U Podlapaču sam za vrijeme vojno-redarstvene operacije »Oluja« ušao među prvima, naravno kad smo došli, dakle, pojavila im se neka »nova vojaska«, a onda su me tamo ljudi prepoznali jer sam prije srpske agresije tamo bio župnik. U to vrijeme nije bilo službenih vojnih kapelana, jer nije bilo još Vojnoga ordinarijata. U vojarni u Gospiću pripremao sam za krizmu one koji još nisu bili krizmani, a željeli su to. Prisjećam se da je tada došao nadbiskup Anton Tamarut i podijelio sakramente. Bilo je tu i vojnika druge vjeroispovijesti pa smo često raspravljali o vjeri, o smislu života, o slobodi. Suočavanje sa smrću bila je jedna od brojnih teškoća, jer bio je rat, a agresor nije birao sredstva. Sjećam se jedne večeri, zimsko doba, kad je ubijen Josko Šerić i 12-godišnja djevojčica Ana Šerić. Išli smo ih pokopati po noći, bez rodbine. Bila je smrznuta zemlja, pomagao sam kopati grob, nosio sam lijes i vodio sprovod. Nitko nije mogao od rodbine doći, jedino sin poginuloga Jose koji je imao 14 godina. Kasnije sam ga otpatio do pola puta i rekao mu da se ne boji, jer Bog je s nama. Bog vodi sve i uvijek je na strani pravednika. ●

Fra Miljenko Stojić: Ulazio sam u Mostar dok su snajperi vrebali s druge strane, s mišlju da je ovo moja zemlja

• »Balvani« me zatekoše na ispomoći u Hrvatskoj župi u New Yorku kao rimskog postdiplomca. Između ostaloga vodio sam i polusatnu radijsku emisiju za okolne Hrvate. Faksom smo primali vijesti iz domovine i širili ih kroz tu emisiju. Dolazili su mi tada roditelji mladića rođenih u SAD-u i pitali me u povjerenju kako ih sigurno prebaciti u domovinu, jer je to u SAD-u bilo kažnjivo. A i ja sam tada pitao samoga sebe kako dalje. I nakon 15 dana dubokoga razmišljanja u sobi, koju još dobro pamtim, uspio sam uskladiti svoje školske obveze i pomoć domovini. Tako postadoh vojni dušobrižnik dobrovoljac. Na-

ravno, ne jedini, bilo ih je još u mojoj provinciji, kao i nekoćina onih koje je provincijal kasnije službeno imenovao vojnim dušobrižnicima jer Vojni ordinarijat nije postojao. Nije, naime, tada Crkva ostavila hrvatsku vojsku na cjedilu. Zaredali su se odlasci po bojištu. Moja se crta protezala od Slanoga preko Mostara i Uskoplja do Livna i Dinare ili Knina. Nije bilo važno koja je postrojba, iako sam imao onu matičnu, važno je bilo da smo na istom zadatku, obrani Boga i domovine. U početku sam nosio bojovnicima vodu, čokoladice, cigarete, čim su se postrojbe malo bolje ustrojile, nije više bilo potrebe za tim. Ali je uvijek osta-

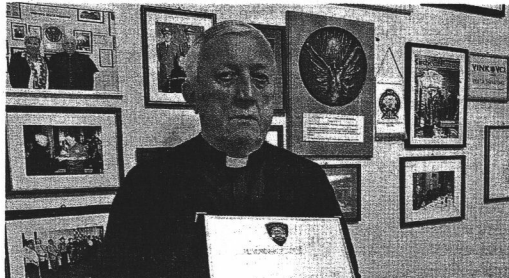

Nije bilo važno koja je postrojba, iako sam imao onu matičnu, važno je bilo da smo na istom zadatku, obrani Boga i domovine

la potreba donijeti im krunicu, posebno onu Kraljice mira iz svjetski poznatoga molitvenoga središta u župi Međugorje. Molili smo zajedno, ispovijedao sam ih, slavili smo misu, ponekada u vojarni, a puno češće negdje na bojišnici. Posebno su bili dojmivi veliki blagdani, poput Božića ili Uskrsa. Tada nisam odlazio roditeljima čestitati im, odlazio sam njima, bojovnicima. Ulazio sam u Mostar dok su snajperi vrebali s druge strane. Osjećao sam tada prkos, nosila me misao da je ovo moja zemlja. Pri povratku sam, pak, osjećao nelagodu i ljutnju da mi netko ne bi pucao u zatiljak, ako treba, neka puca u prsa. ●

Mons. Tadija Pranjić: Jačali duhovnu snagu i sigurnost

• Za svoje zasluge odlikovan je ogrlicom kneza Domagoja. Vodio je sprovod za 204 mučena i ubijena pravednika na Ovčari, kao i 560 sprovoda s bijelim krizevima, zatim je brojne sprovode od Vinkovaca do Vukovara. U samim počecima obrambenoga Domovinskoga rata svećenik je neizmerno značio hrvatskim braniteljima, davao im je sigurnost, s njima razgovarao, molio. Uz hrvatske sam branitelje bio prije međunarodnoga priznanja samostalnosti Republike Hrvatske. Kao svećenik, bez oružja sam obilazio robove, molili smo se, razgovarali. Shvatio sam da hrvatskim braniteljima to daje duhovnu snagu i sigurnost. Vinkovci su prvi grad koji je 22. srpnja 1991. bombardiran, a 24. rujna 1991. crkva je spaljena, zapravo sve je uništeno. Ostali smo beskućnici. Naža-

Za to naše djelovanje nije bilo dekreta, jednostavno smo se prilagođavali pastoralnim potrebama, a u pomoći hrvatskim braniteljima i pastoralu sudjelovali su brojni svećenici

lost, 20. studenoga strijeljani su ranjenici iz vukovarske bolnice. Tada je srpski agresor pokušao pješački ući u Vinkovce, jer grad se osvaja pješački. No, u tome

nisu uspjeli. Kad je gorio toranj crkve, srpski mediji su to pustili na svojoj televiziji pa je pokojni biskup Ciril Kos to vidio i zvao me noću oko pola jedan. Jedno-

stavno Vinkovci su bili opkoljen grad, sve je bilo razrušeno, a institucije izmještene, jedino je ostala kirurgija u bolnici. Te godine, 1991., slavili smo polnoćku u bolnici, a granate su neprestance padale i prekidale, ali se nismo dali prekinuti, posebno našu komunikaciju s Bogom. U svemu sam imao veliku podršku vjernika, svećenika, biskupa. Više je puta dolazio i tadašnji zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić. Obilazio je sa mnomostradala mjesta, susretao se s hrvatskim braniteljima, davao im duhovnu podršku. Za to naše djelovanje nije bilo dekreta, jednostavno smo se prilagođavali pastoralnim potrebama, a u pomoći hrvatskim braniteljima i pastoralu sudjelovali su brojni svećenici, posebno u mjestima gdje je srpski agresor razarao, ubijao, okupirao. ●